

SREDNJA DALMACIJA

Turistička zajednica
Splitsko-dalmatinske županije

IZMJENE I DOPUNE FINANCIJSKOG PLANA

TZ SPLITSKO – DALMATINSKE ŽUPANIJE

ZA 2020. GODINU

Split, studeni 2020. godine

FINANCIJSKI PLAN – UVODNE ODREDNICE

Godišnji program rada i financijski plan Turističke zajednice Splitsko-dalmatinske županije za 2020. godinu usvojeni su na III redovnoj sjednici Skupštine Turističke zajednice Splitsko – dalmatinske županije i VI sjednici Turističkog vijeća TZ Splitsko – dalmatinske županije, održanima dana 19. prosinca 2019. godine. Sadrže pojedinačno utvrđene planirane zadatke i potrebna financijska sredstva za njihovo izvršenje. Temeljem članka 56., stavak 4. i 5. Zakona o turističkim zajednicama i promicanju hrvatskog turizma (NN 52/19), ako tijekom godine dođe do odstupanja od programa rada i financijskog plana u obujmu većem od 5%, turistička zajednica je dužna donijeti izmjene, odnosno dopune financijskog plana.

Trenutačno je cijeli svijet suočen s globalnom zdravstvenom ugrozom izazvanom pandemijom koronavirusa COVID – 19 koja za posljedicu ima negativne učinke na zdravlje i sigurnost ljudi, a posljedično tome i na putovanja i turizam koji su najviše pogođeni ovom krizom. Tijekom proteklog 50-godišnjeg razdoblja intenzivnog globalnog rasta turizam se nerijetko suočavao s različitim tipovima kriza. Turizam je nedvojbeno širom svijeta jedna od pandemijom najteže pogođenih gospodarskih aktivnosti što, s obzirom na njegov značaj u svjetskoj ekonomiji, niti jednu zemlju ne ostavlja imunom, a posebno ne one, poput Hrvatske, koje su izrazito ovisne o međunarodnim turističkim kretanjima. Posljedice globalne pandemije koronavirusa izrazito nepovoljno utječu, kako na hrvatski, tako i na svjetski turizam. Koliko je kriza globalna, ukazuju i procjene UN-ove agencije za turizam, koje govore da bi se do kraja godine broj međunarodnih turističkih dolazaka mogao smanjiti za čak 80 posto. Ujedno, podaci Svjetske turističke organizacije govore o smanjenju broja međunarodnih dolazaka od početka godine do kraja lipnja za 65 posto u odnosu na isto lanjsko razdoblje, uz gubitak prihoda od 460 milijardi dolara. Europska komisija preporučila je od mjeseca lipnja postupno i koordinirano ukidanje ograničenja za putovanja između zemalja članica ili regija unutar njih koje imaju sličnu epidemiološku situaciju kako bi se spasilo što se može od ovogodišnje turističke sezone. Za razdoblje od travnja na dalje, pogotovo za ljetni dio turističke godine, iz UNWTO-a su prognozirali da se "vidi neka nada", ali da je sve još neizvjesno i nezahvalno za prognoze. Više od 50 posto svjetskih odredišta do rujna je ublažilo ograničenja putovanja uvedena zbog covid-19, a iako ih je dosta zadržalo određene restriktivne mjere, ipak se osjetio trend postupnog ponovnog pokretanja turizma.

S obzirom na to da je značajno narušena turistička aktivnost i turistički promet cijeloga svijeta, pa tako i Hrvatske, gdje turizam generira izrazito značajan udio bruto domaćeg proizvoda, i funkcioniranje sustava turističkih zajednica jako je otežano. Naime, djelovanje turističkih zajednica direktno ovisi o turističkom prometu, tj. o priljevu sredstava od turističke pristojbe i članarine, a koje je vrlo smanjeno. Stoga je od početka pandemije bilo prisutno razdoblje racionalnog usklađenja svih aktivnosti, djelovanja i postupanja na svim razinama. Uvažavajući potrebe cjelokupnog turističkog sektora, Vlada je donijela razne mjere s ciljem opstojnosti turističkog sustava, a koje su uključivale i mjere oslobađanja plaćanja pola iznosa godišnjeg paušalnog iznosa turističke pristojbe i članarine za privatne iznajmljivač, odgodu plaćanja turističke članarine za gospodarske subjekte i dr.. Također, za cijelu 2020. godinu, iznajmljivači se u potpunosti oslobađaju plaćanja turističke pristojbe i članarine za pomoćne krevete. Vezano za Zakon o turističkoj pristojbi, dalo se ovlaštenje Vladi RH da uredbom, u uvjetima posebnih okolnosti, drugačije uredi pitanja koja se odnose na visinu turističke pristojbe i rokove uplate turističke pristojbe, kao i da u uvjetima posebnih okolnosti može prenamijeniti sredstava Fonda za turistički nedovoljno razvijena područja i kontinent te Fonda za udružene turističke zajednice. S obzirom na cjelokupnu situaciju s pandemijom koronavirusa te negativnom utjecaju na putovanja i turizam, daljnje aktivnosti i postupanja na svim razinama sustava turističkih zajednica su racionalizirane, kako bi se cjelokupni sustav održao stabilnim i spremnim za djelovanje po završetku trenutne situacije.

Slijedom eskalacije globalne pandemije korona virusa (COVID-19) kao i posljedice provedbe različitih protekcionističkih mjera na razini većine država svijeta, Hrvatska, kao i regija Srednja Dalmacija u turističkoj sezoni 2020. godine, bilježe pad turističkog prometa sa svih relevantnih tržišta i trenutačno su brojke na razini od cca 44% prošlogodišnjeg turističkog prometa. Epidemija koronavirusa ima utjecaja na gospodarsku aktivnost u Republici Hrvatskoj, a samim time i na financiranje cjelokupnog sustava turističkih zajednica. Također, bilo je izvjesno da TZ Splitsko – dalmatinske županije neće biti u mogućnosti realizirati u velikoj mjeri Godišnji program rada za 2020. godinu zbog čega se, s namjerom omogućavanja efikasnog djelovanja u cilju prevladavanja financijskih poteškoća i normalnog funkcioniranja ureda, donijela ODLUKA o stavljanju van snage svih provedenih ili planiranih natječaja i javnih poziva iz kojih su proizlazile financijske obveze Zajednice.

Nastavno na navedeno, **na IX sjednici Turističkog vijeća TZ Splitsko – dalmatinske županije održanoj dana 26. svibnja 2020. godine**, odlučeno je da se izvan snage stavljaju sve odluke direktora i Turističkog vijeća iz kojih su proizlazile financijske obaveze Turističke zajednice Splitsko – dalmatinske županije, a vezane su za provedbu Javnih poziva i to:

- 1. Projekti razvoja na turistički nerazvijenim područjima - sustav TZ,**
- 2. Projekti selektivnih oblika turističke ponude – sustav TZ,**
- 3. Sufinanciranje edukativnih programa od strane sustava TZ gradova, općina i mjesta Splitsko – dalmatinske županije za subjekte javnog i privatnog sektora s njihovih područja,**
- 4. Potpore događanjima/manifestacijama,**
- 5. Potpore TOP događanjima,**
- 6. Potpore programima destinacijskih menadžment kompanija.**

Uz navedeno van snage stavljen su i aktivnosti vezane uz udruženo oglašavanje kao i odluke koje se odnose na ostale projekte i aktivnosti iz kojih proizlaze financijske obaveze Turističke zajednice Splitsko-dalmatinske županije u 2020. godini, a za koje je izvjesno da TZ Splitsko – dalmatinske županije u 2020. godini neće biti u mogućnosti realizirati zbog znatno smanjenih financijskih sredstava u odnosu na plan. **Tako je izvan snage stavljen Program rada TZ Splitsko – dalmatinske županije s financijskim planom za 2020. godinu, izuzev aktivnosti koje će se realizirati sukladno dostupnim financijskim sredstvima, te aktivnosti koje su realizirane do 31. ožujka 2020. godine.**

Do izmjene i dopune Programa rada i financijskog plana za 2020. godinu, dolazi upravo zbog spomenute izvanredne situacije uzrokovane pandemijom COVID 19, koja ima teške posljedice za cjelokupni turistički sektor. Prema dosadašnji kretanjima i okolnostima, prisutno je na razini regije Srednje Dalmacije smanjenje fizičkog obujma turističkog za cca 46%, što će posljedično znatno utjecati i na smanjenje financijskih rezultata. Trenutačni rezultati turističkog prometa na razini regije za razdoblje siječanj – rujan 2020. godine u komercijalnim kapacitetima iznose 1.201.836 dolazaka turista i 7.886.020 ukupnih noćenja domaćih i stranih turista, a što je za 65% manje u dolascima i 54% manje u noćenjima u usporedbi s istim razdobljem prošle godine. Najveći turistički promet u spomenutom razdoblju realiziran je s tržišta Poljske, Njemačke, Češke, Hrvatske, Slovenije i BiH.

1. PRIHODI

Rb	IZVORI PRIHODA	Rebplana 2020	Plan 2020	R/P	Str.
1.	Turistička pristojba	5.500.000	18.500.000	30	49,0
2.	Turistička članarina	3.000.000	2.800.000	107	26,7
3.	Prihodi iz proračuna	450.000	450.000	100	4,0
4.	Prihodi od dr. aktivnosti (refundacije)	54.228	4.849.000	-	0,5
	- refundacije HTZ-a za udruženo oglašavanje	54.228	4.429.000		
	- refundacije za sajmove i prezentacije	-	430.000		
5.	Prihodi od fondova EU	120.000	-	290	1,3
6.	Ostali prihodi	25.000	50.000		
7.	Višak prihoda iz prethodnih godina	2.075.139	2.000.000	104	18,5
	UKUPNI PRIHOD	11.224.367	28.649.000	39	100,0

Sukladno čl. 59. Zakona o turističkim zajednicama i promicanju hrvatskog turizma, prihodi Turističke zajednice Splitsko – dalmatinske županije su:

- **turistička pristojba**, sukladno posebnom propisu koji uređuje turističku pristojbu
- **članarina**, sukladno posebnom propisu koji uređuje članarine u TZ
- **prihodi iz proračuna** jedinica lokalne i područne samouprave
- **prihodi od drugih aktivnosti (sufinanciranja višeg i nižeg ustroja TZ)**
- **fondova** Europske unije i drugih fondova.

Financijski plan TZ Splitsko – dalmatinske županije za 2020. godinu temeljio se na ukupnim prihodima od 28.649.000 kuna, od čega je temeljni prihod planiran u iznosu od 26.649.000 kuna, a razliku predstavlja prijenos viška prihoda iz prethodnih godina. Financijski plan TZ Splitsko – dalmatinske bazira se na prihodima od turističke pristojbe, članarine, prihoda iz proračuna Županije, prihoda od drugih aktivnosti (refundacija) i prenesenog viška prihoda iz prethodnih godina. S obzirom na izvanrednu situaciju vezano uz epidemiju koronavirusa, a koja je dovela do velikog pada turističkog prometa, jasno je da prihodi turističke zajednica neće biti realizirani u planiranom iznosu, a zbog čega se pristupa izmjeni i dopunama financijskog plana. Što se tiče rasporeda prihoda, procjenjuje se da će prihodi od turističke pristojbe doseći razinu od 5.500.000 kn. Turistička članarina će biti bolja u odnosu na plan sa procjenjenim iznosom od 3.000.000 kn.

Prihodi iz proračuna realizirani su u planiranom iznosu, dok su prihodi od refundacija izrazito mali zbog nemogućnosti provedbe zajedničkih planiranih promotivnih aktivnosti višeg i nižeg ustroja turističkih zajednica. Prihodi od EU fondova procjenjuju se u iznosu od 120.000 kn. Na koncu 2019. godine zabilježen je višak prihoda nad rashodima, koji trenutačno (stanje 31.12.2019. godine) iznosi 2.075.139 kuna, a procjena za kraj 2020. godine iznosila bi oko 4,3 milijuna kuna viška. Ukupno planirani prihodi temeljem izmjena i dopuna plana iznosili bi 11.224.367 kn, od čega temeljni prihod iznosi **9.149.228 kn**, a razliku predstavlja prijenos viška prihoda iz prethodnih godina.

U prilogu slijedi pojašnjenje pojedinih stavki prihoda;

1. TURISTIČKA PRISTOJBA

Godina 2020. što se tiče naplate turističke pristojbe biti će znatno lošija u usporedbi s prošlom godinom, kao i prvobitno planiranim sredstvima. S obzirom na izvanrednu situaciju vezano uz epidemiju koronavirusa, Ministarstvo turizma i sporta donijelo je niz mjera za pomoć gospodarstvu, a koje se odnose i na obvezu plaćanja turističke pristojbe i to kako slijedi;

- **Oslobođenje plaćanja turističke pristojbe za privatne iznajmljivače (paušal)**

Pravilnik o odgodi ili oslobađanju od plaćanja turističke pristojbe za osobe koje pružaju ugostiteljske usluge u domaćinstvu ili na obiteljskom poljoprivrednom gospodarstvu (NN 36/20) stupio je na snagu 26. ožujka 2020. godine. Osobe koje pružaju ugostiteljske usluge u domaćinstvu i na obiteljskom poljoprivrednom gospodarstvu **oslobađaju se u 2020. godini plaćanja pola iznosa godišnjeg paušalnog iznosa turističke pristojbe** koju bi bili obvezni platiti za glavni krevet i smještajnu jedinicu u kampu i kamp-odmorištu odnosno prema kapacitetu u objektu za robinzonski smještaj. Također, za cijelu 2020. godinu te se osobe u **potpunosti oslobađaju plaćanja turističke pristojbe za pomoćne krevete**. Cilj mjere je ublažavanje financijskog udara na osobe koje pružaju ugostiteljske usluge u domaćinstvu ili na obiteljskom poljoprivrednom gospodarstvu kao obveznike plaćanja turističke pristojbe s obzirom da su pogođeni nastalom situacijom s koronavirusom jer turističku pristojbu plaćaju u godišnjem paušalnom iznosu po krevetu, a ne po noćenju.

- **Zakon o dopunama Zakona o turističkoj pristojbi**

Zakon je stupio na snagu 8. travnja 2020. godine (NN 42/20), a dopune Zakona usmjerene su na davanje ovlaštenja Vladi RH da uredbom, u uvjetima posebnih okolnosti, **drugačije uredi pitanja koja se odnose na visinu turističke pristojbe i rokove uplate turističke pristojbe**.

Također se, u uvjetima posebnih okolnosti mogu prenamijeniti sredstava Fonda za turistički nedovoljno razvijena područja i kontinent te Fonda za udružene turističke zajednice. Ujedno definirano je da za vrijeme trajanja posebnih okolnosti nadležni inspektori neće podnositi optužne prijedloge za pokretanje prekršajnih postupaka odnosno izdavanje prekršajnih naloga niti naplaćivati novčanu kaznu na mjestu izvršenja prekršaja.

- **Pravilnik o visini, načinu plaćanja i raspodjeli turističke pristojbe za čarterska plovila, brodove za višednevna kružna putovanja i osobe koje borave na plovilu (nautičari)**

Temeljem objavljenog Pravilnika o visini, načinu plaćanja i raspodjeli turističke pristojbe za čarterska plovila, brodove za višednevna kružna putovanja i osobe koje borave na plovilu (nautičari) te način plaćanja turističke pristojbe za brodove na kružnom putovanju u međunarodnom pomorskom prometu i međunarodnom prometu na unutarnjim vodama, koji je stupio na snagu dana 26. lipnja 2020. godine, **paušalni iznos turističke pristojbe za nautičare u 2020. godini snižava se za 20%.**

Naime, nautičari turističku pristojbu mogu platiti **po noćenju ili u paušalnom iznosu**, a iznos turističke pristojbe koju nautičari plaćaju po osobi i noćenju iznosi 10,00 kn. Hrvatska turistička zajednica pokrenula je višejezičan portal nautika.evisitor.hr koji nautičarima omogućava online plaćanje turističke pristojbe. Portal predstavlja dodatni način plaćanja turističke pristojbe u nautici koja se dosad plaćala samo u lučkim kapetanijama i ispostavama.

- **Pravilnik o dopunama Pravilnika o odgodi ili oslobađanju od plaćanja turističke pristojbe za osobe koje pružaju ugostiteljske usluge u domaćinstvu i OPG-u**

U Pravilniku o odgodi ili oslobađanju od plaćanja turističke pristojbe za osobe koje pružaju ugostiteljske usluge u domaćinstvu ili na obiteljskom poljoprivrednom gospodarstvu koji je stupio na snagu dana 25. rujna 2020. godine, zbog posebnih okolnosti, privatni iznajmljivači oslobađaju se plaćanja godišnjeg paušalnog iznosa turističke pristojbe za 2020. godinu ako im je, sukladno rješenju **utvrđen prestanak pružanja ugostiteljskih usluga, odnosno smanjenje broja kreveta ili kapaciteta objekta do dospijeca drugog obroka turističke pristojbe i ako u objektima na koje se prestanak odnosno smanjenje odnosi nisu prema podacima iz sustava eVisitor imali evidentirano niti jedno noćenje u 2020. godini.**

Temeljem svih donosenih mjera, te ostvarenja turističkog prometa na razini od cca 46% prošlogodišnjeg, procjenjuje se da će se do kraja 2020. godine uprihoditi oko 5.500.000 kn.

To bi bilo za 70% manje u odnosu na planirana sredstva, tj. iznos bi bio za 13 milijuna kuna manje sredstava turističke pristojbe.

2. TURISTIČKA ČLANARINA

Prihodi od turističke članarine plaćaju se temeljem Zakona o članarinama u turističkim zajednicama kojim se uređuje obveza plaćanja članarine, osnovice i stope po kojima se obračunava i plaća članarina turističkoj zajednici, način plaćanja članarine, evidencija, obračun i naplata članarine te druga pitanja. Godina 2020. što se tiče naplate turističke članarine biti će bolja u usporedbi s prošlom godinom, kao i prvobitno planiranim sredstvima. Naime, obveza proizlazi temeljem ostvarenja i rezultata poslovanja iz 2019. godine, a koji su bili jako dobri te je ujedno od 2020. godine za privatne iznajmljivače uvedena obveza plaćanja paušala na temelju broj kreveta, za razliku od prijašnjih godina kada se članarina obračunavala kao postotak od ostvarenih primitaka. S obzirom na izvanrednu situaciju vezano uz epidemiju koronavirusa, Ministarstvo turizma je donijelo mjere za pomoć gospodarstvu i iznajmljivačima, a koje se odnose i na obvezu plaćanja članarine i to kako slijedi;

- **Pravilnik o dopuni Pravilnika o godišnjem paušalnom iznosu članarine za osobe koje pružaju ugostiteljske usluge u domaćinstvu i na obiteljskom poljoprivrednom gospodarstvu**

Sukladno aktualnom Pravilniku o paušalu članarine TZ za iznajmljivače u 2020. godini, domaćini plaćaju članarinu TZ po svakom krevetu u kućanstvu u paušalnom iznosu od 45,00 kuna, s tim da se na pomoćne krevete obračunava 50% osnovice. Paušalna osnovica za OPG-ove je 30,00 kn, za kampove i kamp-odmorišta – robinzonski smještaj 80,00 kn, a za kampove na OPG-ovima 60,00 kn. Temeljem dopuna spomenutog Pravilnika koji je stupio na snagu 30. srpnja 2020. godine **visina godišnjeg paušalnog iznosa članarine za privatne iznajmljivače, u 2020. godini umanjuje se za 50%** te u 2020. godini, godišnji paušalni iznos članarine **ne plaća se na pomoćne ležajeve.**

Potrebno je naglasiti da je nadležno Ministarstvo turizma donijelo i odgodu **plaćanja turističke članarine za gospodarske subjekte.** Temeljem financijskog plana za 2020. planirani su prihodi od turističke članarine u iznosu od 2.800.000 kuna, ali se procjenjuje da će taj iznos do kraja tekuće godine iznositi oko 3.000.000 kuna, što je za 7% više u odnosu na planirana sredstva.

3. PRIHODI IZ PRORAČUNA

Spomenuta sredstva proračuna predstavlja potpora Splitsko – dalmatinske županije za realizaciju programa promocije turističke ponude regije na domaćem i međunarodnom turističkom tržištu, kao i druge aktivnosti u skladu sa zajedničkim dogovorima i iskazanom suradnjom. Prihodi iz proračuna ostvareni su u planiranom iznosu.

4. PRIHODI OD DRUGIH AKTIVNOSTI (refundacije)

Program rada HTZ-a podrazumijeva ostvarenje određenih pretpostavki na svim razinama od sustava turističkih zajednica, državnih poticaja do poduzetničkog angažmana na lokalnoj razini te definira određene zadatke koji se odnose i na županijske turističke zajednice i to posebice kod dodatnog intenziviranja zajedničkih tržišnih aktivnosti u promidžbi. Prihode od drugih aktivnosti koji su planirani u iznosu od 4.849.000 kuna predstavljaju prihodi višeg ili nižeg ustroja sustava TZ za zajedničke promotivne nastupe (sajmovi, prezentacije...), udruženo oglašavanje, sufinanciranje projekata iz višeg ustroja itd. Sredstva se najvećim dijelom odnose na refundacije vezano za udruženo oglašavanje od strane Hrvatske turističke zajednice koja je promijenila koncept realizacije predmetne stavke. U prihodima od refundacija obuhvaćeno je i sufinanciranje HTZ-a i drugih županijskih i lokalnih TZ-a za realizaciju zajedničkih sajamskih aktivnosti, kao i održanih prezentacija na inozemnim tržištima. Osnova za planiranje je pisani dokument o zajedničkim aktivnostima i njihovom sufinanciranju te pisani dokument o pomoći iz višeg ustroja. Ova vrsta prihoda u konačnici će biti realizirana u znatno manjem opsegu u usporedbi s planiranim sredstvima, i to prvenstveno zbog nemogućnosti provedbe zajedničkih planiranih promotivnih aktivnosti višeg i nižeg ustroja turističkih zajednica, a što se najvećim dijelom odnosi na aktivnosti udruženog oglašavanja i sajamskih nastupa. Odlukom Turističkog vijeća HTZ-a od 14. travnja 2020. godine stavljene su van snage sve odluke vezane za provedbu i realizaciju udruženog oglašavanja i strateških projekata. Za ovu vrstu prihoda planira se da će do kraja 2020. dosegnuti razinu od svega 54.228 kuna što nije niti usporedivo s prvobitno planiranim sredstvima.

5. PRIHODI OD EU FONDOVA

Riječ je o prihodima koje turistička zajednica ostvaruje za provedbu određenog projekta koji se financira sredstvima iz EU fondova. TZ Splitsko – dalmatinske županije sudjeluje u projektu „Hrvatski digitalni turizam“, a riječ je o EU projekt u kojem sudjeluju još Ministarstvo turizma kao korisnička institucija, Hrvatska turistička zajednica i bivši Ured Državne uprave u Splitsko-dalmatinskoj županiji kao projektni partneri.

Projekt se provodi u suradnji s konzultantima s Fakulteta elektrotehnike i računarstva Sveučilišta u Zagrebu. Projekt se dijelom sufinancira sredstvima EU u okviru Operativnog programa Konkurentnost i kohezija 2014.-2020. godine, a dijelom nacionalnim sredstvima koje osigurava Ministarstvo turizma. Ova vrsta prihoda nije bila posebno planirana, ali temeljem izmjena i dopuna plana, sredstva su posebno izdvojena te bi na koncu 2020. godine iznosila 120.000 kn.

6. OSTALI PRIHODI

Ostali nespomenuti prihodi predstavljaju kamate – prihode od pozitivnih tečajnih razlika i povrat sredstava temeljem dugoročnog najma vozila. Ova vrsta prihoda planirana je u iznosu od 50.000 kn, ali se procjenjuje da će do kraja godine doseći manji iznos i to 25.000 kn.

6. VIŠAK/MANJAK PRIHODA iz prethodnih godina

Višak prihoda iz prethodne godine ne prenosi se u prihode već se evidentira na posebnom računu 5221 – višak prihoda, a u slučaju negativnog rezultata godine iskazuje se manjak prihoda na računu 5222. Nakon pokrića manjka prihoda iz 2009. godine, kontinuirano se na kraju obračunskog razdoblja bilježio višak prihoda nad rashodima, koji trenutačno (stanje na dan 31.12. 2019. godine) iznosi 2.075.139 kuna.

2. RASHODI

Rashodi proizlaze iz realizacije usvojenog Programa rada TZ Splitsko – dalmatinske županije za tekuću 2020. godinu, koji izvršava ured TZ Splitsko – dalmatinske županije. Struktura izdataka i rashoda, a temeljem Operativnog marketing plana hrvatskog turizma koji je bio podloga za izradu godišnjeg programa rada uključuje sljedeće stavke – administrativni troškovi, dizajn vrijednosti, komunikacija vrijednosti, distribucija i prodaja vrijednosti, interni marketing, marketinška infrastruktura, posebni programi i ostali rashodi. Temeljem financijskog plana TZ Splitsko – dalmatinske županije za 2020. godinu, planirani su ukupni rashodi u iznosu od 27.045.000 kn, a razliku do prihodovne stavke predstavljala su rezervirana sredstva viška prihoda. Zbog nastale situacije uzrokovane globalnom pandemijom bolesti COVID -19 nastupile su posebne okolnosti koje su znatno narušile i otežale provedbu većeg dijela aktivnosti i projekata planiranih u godišnjem Programu rada TZ SDŽ s financijskim planom za 2020. godinu. Stoga su odlukom Turističkog vijeća izvan snage stavljene sve odluke iz kojih proizlaze financijske obaveze Turističke zajednice Splitsko – dalmatinske županije, a vezane su za provedbu Javnih poziva i to:

- ✓ Projekti razvoja na turistički nerazvijenim područjima - sustav TZ,
- ✓ Projekti selektivnih oblika turističke ponude – sustav TZ,
- ✓ Sufinanciranje edukativnih programa od strane sustava TZ gradova, općina i mjesta Splitsko – dalmatinske županije za subjekte javnog i privatnog sektora s njihovih područja,
- ✓ Potpore događanjima/manifestacijama,
- ✓ Potpore TOP događanjima,
- ✓ Potpore programima destinacijskih menadžment kompanija.

Uz navedeno van snage, stavljene su i aktivnosti vezane uz udruženo oglašavanje kao i odluke koje se odnose na ostale projekte i aktivnosti iz kojih proizlaze financijske obveze Turističke zajednice Splitsko-dalmatinske županije u 2020. godini.

Temeljem izmjena i dopuna financijskog plana procjenjuje se da će se do kraja tekuće godine zabilježiti znatno manji rashodi od planiranih, čime bi se ostvario financijski rezultat za cca 4,3 milijuna kuna viška prihoda nad rashodima. Mnogobrojne aktivnosti po vrstama planirane za tekuću 2020. godinu, u konačnici neće biti realizirane, čime bi se u konačnici ostvarili rashodi u iznosu od oko 6,9 milijuna kuna, što je za 76% manje u usporedbi s planiranim rashodima.

Slijede izmjene i dopune aktivnosti po vrstama **AKTIVNOSTI**;

Rb	AKTIVNOSTI PO VRSTAMA	REPLAN 2020	PLAN 2020	Re/pl	struk.
I.	ADMINISTRATIVNI TROŠKOVI	2.242.800	2.745.000	82	32,4
1.1.	Troškovi arhive i logistike	77.000	130.000	59	1,1
1.2.	Troškovi rada tijela TZ	50.000	245.000	20	0,7
1.2.1.	Naknade	35.000	50.000	70	-
1.2.2.	Troškovi organizacije TV, NO i SK	15.000	195.000	8	-
1.3.	Troškovi Turističkog ureda	2.115.800	2.370.000	89	30,5
II.	DIZAJN VRIJEDNOSTI	121.000	3.200.000	4	1,7
2.1.	Potpore i kreiranje događanja	-	2.500.000	-	-
2.2.	Potpore razvoju DMK-a	-	350.000	-	-
2.3.	Potpore razvoju privatnog smještaja	121.000	300.000	40	1,7
2.4.	Projekt Volim Hrvatsku	-	50.000	-	-
III.	KOMUNIKACIJA VRIJEDNOSTI	3.236.000	11.685.000	28	46,7
A.	Online komunikacije	730.000	2.750.000	26	10,5
3.1.	Internet oglašavanje	350.000	2.500.000	14	5,0
3.2.	Internet stranica i upravljanje stranicom	380.000	250.000	152	5,5
B.	Offline komunikacije	2.506.000	8.935.000	28	36,2
3.3.	Oglašavanje u promotivnim kampanjama	1.965.000	5.785.000	34	28,3

3.4.	Opće oglašavanje	400.000	2.000.000	20	5,8
3.5.	Brošure i ostali tiskani materijali	48.000	400.000	12	0,7
3.6.	Suveniri i ostali promo materijali	80.000	150.000	53	1,2
3.7.	Info punktevi i info table	13.000	600.000	2	0,2
IV.	DISTRIBUCIJA I PRODAJA VRIJEDNOSTI	750.000	3.500.000	21	10,8
4.1.	Nastupi na turističkim sajmovima	630.000	1.800.000	35	9,1
4.2.	Studijska putovanja	75.000	1.500.000	5	1,1
4.3.	Prezentacije	45.000	200.000	22	0,6
V.	INTERNI MARKETING	230.000	685.000	34	3,3
5.1.	Edukacija (sustav TZ+turistička industrija)	130.000	500.000	26	1,9
5.2.	Koordinacija i nadzor sustava TZ	20.000	100.000	20	0,3
5.3.	Nagrade i priznanja	25.000	30.000	83	0,4
5.4.	E-newsletter	55.000	55.000	100	0,8
VI.	MARKETINŠKA INFRASTRUKTURA	65.000	700.000	9	0,9
6.1.	Proizvodnja multimedijalnih materijala	15.000	200.000	8	0,2
6.2.	Istraživanje tržišta	-	200.000	-	-
6.3.	Banka fotografija i priprema u izdavaštvu	50.000	300.000	17	0,7
VII.	POSEBNI PROGRAMI	136.000	3.600.000	4	2,0
7.1.	Razvoj turizma na nerazvijenim područjima				
-	projekti razvoja turizma dalmatinske Zagore	6.000	600.000	-	0,1
7.2.	Razvoj selektivnih oblika turizma	130.000	3.000.000	4	1,9
VIII.	OSTALO	149.000	930.000	16	2,2
8.1.	Provođenje projekata iz GP turizma SDŽ	94.000	300.000	31	1,4
8.2.	Ostale neplanirane aktivnosti	55.000	100.000	55	0,8
8.3.	Potpore i sufinanciranja ostalo	-	30.000	-	-
8.4.	Investicijsko ulaganje u ured TZ SDŽ	-	500.000	-	-
UKUPNO		6.929.800	27.045.000	26	100,0

U prilogu slijedi rekapitulacija pojedinih stavki rashoda;

I. ADMINISTRATIVNI troškovi

Administrativni troškovi uključuju rashode ureda turističke zajednice, troškove distribucije i skladištenja materijala i troškove rada tijela TZ. Ukupno gledajući, administrativni troškovi planirani su u iznosu od 2.745.000 kuna, no izmjenama i dopunama plana procjenjuje se da će do kraja 2020. ovi rashodi biti manji za 18 posto u odnosu na prvobitno planirane te će dosegnuti razinu od 2.242.800. Smanjenje utrošenih sredstava je prisutno kod svih stavki, zbog održavanja elektroničkih sjednica tijela TZ-a, manje distribucije promotivnih materijala i općenito manjih troškova Turističkog ureda.

II. DIZAJN VRIJEDNOSTI

Troškovi stavke dizajn vrijednosti uključuju rashode za razne oblike potpora i to potpore za organizaciju značajnih događaja/manifestacija, potpore za razvoj DMK-a, potpore za unapređenje privatnog smještaja i troškove realizacije projekta Volim Hrvatsku. Rashodi dizajna vrijednosti planirani su u iznosu od 3.200.000 kuna, a temeljem izmjena i dopuna financijskog plana, iznos sredstava smanjen je na svega 121.000 kn. TZ Splitsko – dalmatinske županije objavila je dana 18. veljače 2020. JAVNI POZIV za kandidiranje manifestacija za dodjelu potpore iz programa „Potpore za turističke manifestacije“ u 2020. godini, kao i JAVNI POZIV za potpore turističkim TOP događanjima na području Splitsko-dalmatinske županije u 2020. godini, putem kojih je bilo planirano sufinanciranje događanja i manifestacija u iznosu od 2.500.000 kn. Predmetni javni pozivi su u konačnici poništeni, zbog nemogućnosti isplata sredstava. Stavka „Potpora razvoju DMK-a“ koja uključuje sufinanciranje međunarodne konferencije i poslovne radionice turizma posebnih interesa SPLITB2B i potpore za programe promocije složenih turističkih proizvoda za tržište posebnih interesa, također je stavljena van snage, zbog nedostatka financijskih sredstava. Nije bilo realiziranih aktivnosti u sklopu projekta “Volim Hrvatsku”. Aktivnosti vezane za stavku potpora razvoju privatnog smještaja, realizirane su temeljem plana u iznosu od 121.000 kn, čime je utrošeno 40 posto planiranih sredstava.

III. KOMUNIKACIJA VRIJEDNOSTI

Komunikacija vrijednosti uključuje stavke online komunikacije i offline komunikacije. Navedena stavka podrazumijeva utrošak najvećeg dijela financijskih sredstava. Rashodi komunikacije vrijednosti planirani su u iznosu od 11.685.000 kuna, da bi ih izmjenama i dopunama plana smanjili na iznos od 3.236.0000 kn, što je za 72 posto manje u odnosu na prvobitno planirana sredstva.

U dosadašnjim aktivnostima ureda Turističke zajednice najveći naglasak bio je stavljen na Internet oglašavanje, kao važan segment promocije turističkih potencijala, što je nastavljeno i tijekom 2020. godine, sukladno dostupnim financijskim mogućnostima, uvjetima na tržištu i epidemiološkoj situaciju u svijetu. U tekućoj godini nastavljene su aktivnosti oko izrade novih internetskih stranica, koje će biti u primjeni početkom 2021. godine, te se planiraju utrošiti sredstva u većem iznosu u odnosu na planirana sredstva te je obzirom na okolnosti i nemogućnost odvijanja turističke sezone u normalnim okolnostima, akcent aktivnosti rada ureda u spomenutom razdoblju, bio upravo stavljen na izradu novih stranica. Najveća izmjena prisutna je kod troškova za oglašavanje u promotivnim kampanjama ili tzv. udruženo oglašavanje, čiji je nositelj Hrvatska turistička zajednica.

Udruženo oglašavanje predstavlja zajedničku promociju GU Hrvatske turističke zajednice, sustava turističkih zajednica i gospodarskih/komercijalnih subjekata u turizmu (privatnog sektora). Sve aktivnosti oko navedene stavke od strane HTZ-a i TZ Splitsko – dalmatinske, stavljene su van snage, izuzev aktivnosti realiziranih do kraja mjeseca ožujka tekuće godine. Naime u MODELU 1 - *Udruženo destinacijsko oglašavanje sustava turističkih zajednica*, TZ Splitsko – dalmatinska je po predviđenom media planu realizirala oglašavanja do kraja mjeseca ožujka te je navedeno financirano isključivo sredstvima TZ Splitsko - dalmatinske. Što se tiče oglašavanja u MODELU 2 - *Udruženo oglašavanje ponude destinacije*, partneri su obaviješteni o stavljanju van snage Program rada TZ Splitsko – dalmatinske županije, a samim time i aktivnosti udruženog oglašavanja.

Do kraja godine realizacija navedene stavke iznosila bi svega 1,96 milijuna što je za 66 posto manje u odnosu na planirana sredstva. Od ostalih stavki, smanjena su sredstva za tisak brošura, nabavu suvenira i sufinanciranje postavljanja info tabli te rada info punkteva. Naime, u izradu i tisak promidžbenog materijala ide se sukladno potrebama i postojećim zalihama materijala, te temeljem navedenoga u konačnici budu realni troškovi. Znatno manji troškovi prisutni su i kod stavke koja se odnosi na „info table i punkteve“, obzirom je samo sufinanciran rad info punkta u Zračnoj luci Split.

IV. DISTRIBUCIJA I PRODAJA vrijednosti

Distribucija i prodaja vrijednosti uključuje rashode za nastupe na turističkim sajmovima, organizaciju studijskih putovanja predstavnika medija i agenata te troškove organizacije raznih oblika prezentacija turističke ponude. Rashodi za stavku distribucije i prodaje vrijednosti planirani su za 2020. godinu u iznosu od 3.500.000 kuna, te su izmjenama i dopunama plana smanjeni na iznos od 750.000 kuna, a što je za 79 posto manje u odnosu na planirana sredstva. Svi planom predviđeni nastupi na inozemnim sajmovima u razdoblju od siječnja do veljače su održani, a oni planirani za mjesec ožujak su u konačnici otkazani od strane organizatora. Od preostalih sajamskih nastupa, virtualno će biti održan sajam WTM London u mjesecu studenome. Sredstva za organizaciju studijskih putovanja novinara, agenata i blogera, također su realizirana u manjem iznosu, zbog nemogućnosti dolaska stranih predstavnika, ograničenja u raznim državama i epidemiolpških uvjeta. Zbog nemogućnosti organizacije i održavanja planiranih prezentacija na inozemnim tržištima temeljem programa rada, troškovi su svedeni na iznos od 45.000 kn.

V. INTERNI MARKETING

Interni marketing uključuje rashode za organizaciju programa edukacija za djelatnike sustava TZ-a i djelatnike turističke industrije, troškove organizacije kolegija direktora lokalnih turističkih zajednica, troškove izrade e-newslettera i rashode za dodjelu nagrada i priznanja pojedincima i institucijama za doprinos turističkom razvoju. Rashodi internog marketinga planirani su za 2020. godinu u iznosu od 685.000 kuna, a izmjenama i dopunama plana iznos je smanjen na 230.000 kuna. Smanjenje se odnosi na sve stavke, izuzev „newslettera“, koji će biti realiziran sukladno planiranim troškovima. Unatoč širenju pandemije korona virusa, početkom godine održani su određeni edukacijski programi, kasnije su prebačeni na virtualni model, a do kraja godine u planu je održavanje još jedne do dvije edukacije.

Događanje „Dani hrvatskog turizma“, koji predstavljaju godišnji susret hrvatskih turističkih djelatnika, koji se svake godine organizira sredinom mjeseca listopada, te okuplja sudionike turističkog javnog i privatnog sektora, predstavnike Vlade RH, kao i predstavnike međunarodnih turističkih organizacija i institucija, također su za 2020. godinu otkazani.

VI. MARKETINŠKA INFRASTRUKTURA

Marketinška infrastruktura uključuje troškove proizvodnje multimedijalnih materijala, provođenja istraživanja tržišta i troškove pripreme u izdavaštvu i otkupa fotografija. Rashodi marketinške infrastrukture planirani su za 2020. godinu u iznosu od 700.000 kuna, a temeljem izmjena i dopuna financijskog plana, sredstva marketinške infrastrukture planiraju se u iznosu od 65.000 kuna.

Stavka proizvodnje multimedijalnih materijala realizirana je u malom iznosu. Potpuno odustajanje od utroška sredstava prisutno je i kod stavke „Istraživanje tržišta“, zbog toga što veliko istraživanje o privatnom smještaju u Županiji koje provodi TZ Splitsko - dalmatinska u suradnji s Institutom za turizam, neće biti dovršeno u tekućoj godini, te se dio planiranih troškova prebacuje u narednu, 2021. godinu, a tradicionalno istraživanje „Tajni gost“ se nije moglo provoditi. Rashodi za stavku „Banka fotografija i priprema u izdavaštvu“, su također značajno manji u odnosu na planirana sredstva, te se pristupilo izradi samo onih promotivnih materijala koji su nužni, zbog nedostatne količine.

VII. POSEBNI PROGRAMI

Unutar stavke posebni programi, u planu za 2020. godinu bilo je poticanje razvoja turizma na turistički nerazvijenim područjima i to posebice provođenje projekata plana razvoja turizma na području dalmatinske Zagore, kao i poticanje razvoja raznih oblika selektivnog turizma u vidu razvoja novih proizvoda.

Rashodi za posebne programe bili su planirani u iznosu od 3.600.000 kuna, međutim izmjenama i dopunama plana u navedenoj stavci neće biti značajnog utroška sredstava, obzirom su svi natječaji i javni pozivi, a među kojima i POZIVNI NATJEČAJ ZA SUSTAV TZ na području Županije za sufinanciranje projekata razvoja turizma na nerazvijenim područjima i projekata razvoja selektivnih oblika turističke ponude, stavljeni van snage. Tijekom 2020. godine pristupilo se realizaciji projekta Google Maps poslovnih lokacija i snimanja Google Street View-a karata tematskih staza Splitsko – dalmatinske županije.

VIII. OSTALO (planovi razvoja turizma i ostale aktivnosti)

Pod ostalim aktivnostima podrazumijeva se izrada i provođenje strateških dokumenata razvoja turizma, realizacija pojedinih neplaniranih aktivnosti, koje nisu posebno navedene u prethodnim stavkama i pružanje određene potpore pojedincima i drugim subjektima. Ukupni iznos sredstava za gore navedenu stavku planiran je u iznosu od 930.000 kuna, a realizacija bi u konačnici iznosila 149.000 kn, što je za 84 posto manje, poglavito zbog odustajanja ureda TZ SDŽ od planiranog investicijskog ulaganja u urede. U suradnji s Institutom za turizam provode se aktivnosti oko izrade sljedećih planova; Akcijski plan za razvoj poslovnog turizma u SDŽ, Akcijski plan za razvoj aktivnog turizma u SDŽ, Akcijski plan za razvoj turizma događanja u SDŽ i Akcijski plan za razvoj eno-gastronomskog turizma u SDŽ. Određeni troškovi vezani za izradu predmetnih planova biti će izvršeni u 2020., a ostali u 2021. godini.

3. REKAPITULACIJA PRIHODA I RASHODA

Izmjenama i dopunama financijskog plana za 2020. godinu dan je cjeloviti prikaz aktivnosti koje su se ostvarile i planiraju ostvariti do kraja 2020. godine, uz definiranje sredstava koja su bila potrebna za realizaciju istih, a koja su odstupala od unaprijed planiranih.

Tablica – struktura prihoda i rashoda temeljem izmjena financijskog plana za 2019.

ELEMENTI	REBPLANA 2020.	PLAN 2020.	Indeks re/pl
I. PRIHODI			
1.1. Turistička pristojba	5.500.000	18.500.000	30
1.2. Turistička članarina	3.000.000	2.800.000	107
1.3. Prihodi iz proračuna	450.000	450.000	100
1.4. Prihodi od drugih aktivnosti	54.228	4.849.000	-
1.5. Prihodi od EU fondova	120.000	-	-
1.5. Ostali nespomenuti prihodi	25.000	50.000	50
1.6. Prijenos prihoda iz prethodnih godina	2.075.139	2.000.000	104
UKUPNI PRIHOD	11.224.367	28.649.000	39
II. RASHODI			
2.1. Administrativni troškovi	2.242.800	2.745.000	82
2.1.1. Troškovi skladišta i logistike	77.000	130.000	59
2.1.2. Troškovi rada tijela TZ	50.000	245.000	20
Naknade	35.000	50.000	70
Troškovi organizacije TV,NO i Sk	15.000	195.000	8
2.1.3. Troškovi Turističkog ureda	2.115.800	2.370.000	89
2.2. Dizajn vrijednosti	121.000	3.200.000	4
2.2.1. Potpore i kreiranje događanja	-	2.500.000	-
2.2.3. Potpora razvoju DMK-a	-	350.000	-
2.2.4. Potpora razvoju privatnog smještaja	121.000	300.000	40
2.2.5. Projekt Volim Hrvatsku	-	50.000	-
2.3. Komunikacija vrijednosti (A+B)	3.236.000	11.685.000	28
A. Online komunikacije	730.000	2.750.000	26
2.3.1. Internet oglašavanje	350.000	2.500.000	14
2.3.2. Internet stranica i upravljanje stranicom	380.000	250.000	152
B. Offline komunikacije	2.506.000	8.935.000	28
2.3.3. Oglašavanje u promotivnim kampanjama	1.965.000	5.785.000	34
2.3.4. Opće oglašavanje	400.000	2.000.000	20
2.3.5. Brošure i ostali tiskani materijali	48.000	400.000	12
2.3.6. Suveniri i ostali promo materijali	80.000	150.000	53
2.3.7. Info punktevi i info table	13.000	600.000	2
2.4. Distribucija i prodaja vrijednosti	750.000	3.500.000	21
2.4.1. Nastupi na turističkim sajmovima	630.000	1.800.000	35
2.4.2. Studijska putovanja	75.000	1.500.000	5
2.4.3. Prezentacije	45.000	200.000	22

2.5. Interni marketing	230.000	685.000	34
2.5.1. Edukacija (sustav TV + turistička industrija)	130.000	500.000	26
2.5.2. Koordinacija i nadzor sustava TV	20.000	100.000	20
2.5.3. Nagrade i priznanja	25.000	30.000	83
2.5.4. E-newsletter	55.000	55.000	100
2.6. Marketinška infrastruktura	65.000	700.000	9
2.6.1. Proizvodnja multimedijalnih materijala	15.000	200.000	8
2.6.2. Istraživanje tržišta	-	200.000	-
2.6.4. Banka fotografija i priprema u izdavaštvu	50.000	300.000	17
2.7. Posebni programi	136.000	3.600.000	4
2.7.1. Poticanje razvoja turizma na nerazvijenim područjima			
- provođenje plana razvoja turizma dalmatinske Zagore	6.000	600.000	-
2.7.2. Razvoj selektivnih oblika turizma	130.000	3.000.000	4
2.8. Ostalo (planovi razvoja turizma i ostale aktivnosti)	149.000	930.000	16
2.8.1. strateški dokumenti razvoja turizma	94.000	300.000	31
2.8.2. Ostale aktivnosti	55.000	100.000	55
2.8.3. Potpore i sufinanciranja – ostalo	-	30.000	-
2.8.4. Investicijsko ulaganje u ured TZ SDŽ	-	500.000	-
UKUPNO RASHODI	6.929.800	27.045.000	25
2.9. Rezervirana sredstva viška prihoda	-	1.604.000	-
SVEUKUPNI RASHODI	6.929.800	28.649.000	24
VIŠAK PRIHODA NAD RASHODIMA			4.294.567

Programom rada za 2020. godinu bile su utvrđene polazne osnove i ciljevi marketinške politike u turizmu, te temeljem toga aktivnosti koje je bilo potrebno poduzeti za realizaciju postavljenih ciljeva u 2020. godini. Program rada TZ Splitsko – dalmatinske županije temeljio se na provedbi marketinških aktivnosti turističke promidžbe regije u cjelini i pojedinih segmenata turističke ponude te razvijanjem cjelokupnog identiteta Srednje dalmacije kao destinacije. Epidemija koronavirusa pomrsila je račune globalnoj turističkoj industriji, te se predviđaju milijarde dolara gubitaka. Iako su procjene s početka godine govorile da bi 2020. godina trebala biti još jedna dobra godina za globalni turizam s obzirom na niz pozitivnih događanja na globalnoj razini, nažalost nitko nije mogao predvidjeti zdravstvenu krizu koja je pogodila cijeli svijet. Prije izbijanja epidemije, Svjetska turistička organizacija (WTO) procjenjivala je da će globalni turizam rasti između tri i četiri posto, a danas se, zbog zatvaranja granica i naglog pada dolazaka turista u svjetska odredišta, mjere gubici u milijardama američkih dolara, i to po podacima UNWTO-a, tri puta više nego je taj sektor izgubio tijekom globalne recesija do 2009., kada je unatoč svemu bilježio i porast dolazaka.

Nažalost, navedene posebne okolnosti znatno su narušile i otežale provedbu većeg dijela aktivnosti i projekata planiranih u godišnjem Programu rada TZ SDŽ s financijskim planom za 2020. godinu.

U situaciji kada se nije znalo da li će uopće biti moguć ikakav turistički promet i uslijed provođenja mjera Vlade RH za pomoć sektoru, TZ Splitsko – dalmatinska bila je primorana odustati od mnogobrojnih projekata i aktivnosti, te se na koncu ostvarena sredstva viška prihoda nad rashoda prebacuju u narednu 2021. godinu, s ciljem adekvatne pripreme turističke sezone 2021. godine, te uz nadu povoljne epidemiloške situacije u svijetu i slobodnog kretanja putnika bez ograničenja.